

Νόμος 2523/1997

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2523

(ΦΕΚ Α' 179/11-09-1997)

Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις στη φορολογική νομοθεσία και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 13Α.

Αναστολή λειτουργίας επαγγελματικών εγκαταστάσεων, επιβολή ειδικής χρηματικής κύρωσης και ειδικού προστίμου¹

1. Εφόσον, από τον ίδιο μερικό επιτόπιο φορολογικό έλεγχο διαπιστώνεται είτε (α) η μη έκδοση ή η κατά την έννοια του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας ανακριβής έκδοση πλέον των δέκα (10) προβλεπόμενων παραστατικών πώλησης, ή, ανεξαρτήτως του πλήθους αυτών, ότι η αξία των αγαθών ή των υπηρεσιών για τα οποία δεν εκδόθηκε παραστατικό πώλησης ή αυτό εκδόθηκε ανακριβώς υπερβαίνει τα πεντακόσια (500) ευρώ είτε (β) η μη διαβίβαση στο Πληροφοριακό Σύστημα Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (ΦΗΜ) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), πλέον των δέκα (10) στοιχείων λιανικής πώλησης που έχουν εκδοθεί μέσω Φορολογικού Ηλεκτρονικού Μηχανισμού (ΦΗΜ), ή, ανεξαρτήτως του πλήθους αυτών, ότι η μη διαβιβασθείσα αξία των αγαθών ή των υπηρεσιών υπερβαίνει τα πεντακόσια (500) ευρώ, αναστέλλεται άμεσα για σαράντα οκτώ (48) ώρες, η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διενεργήθηκε ο έλεγχος. Εάν, εντός του ίδιου ή του επόμενου φορολογικού έτους από τη διαπίστωση των ως άνω παραβάσεων, διαπιστωθεί εκ νέου, από τον ίδιο μερικό επιτόπιο έλεγχο, η μη έκδοση ή η ανακριβής έκδοση τουλάχιστον τριών (3) παραστατικών πώλησης ή η μη διαβίβαση στο Πληροφοριακό Σύστημα (ΦΗΜ) της ΑΑΔΕ τουλάχιστον τριών (3) στοιχείων λιανικής πώλησης που έχουν εκδοθεί μέσω ΦΗΜ, ανεξαρτήτως αξίας αυτών, στην ίδια ή σε άλλη

¹[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

επαγγελματική εγκατάσταση του υπόχρεου, η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διενεργήθηκε ο έλεγχος αναστέλλεται αμελλητί για ενενήντα έξι (96) ώρες. Σε κάθε επόμενη διαπίστωση από τον ίδιο μερικό επιτόπιο έλεγχο των παραβάσεων του προηγούμενου εδαφίου εντός δύο (2) φορολογικών ετών από τη διαπίστωσή τους σε οποιαδήποτε επαγγελματική εγκατάσταση του υπόχρεου, η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διενεργήθηκε ο έλεγχος αναστέλλεται αμελλητί για δέκα (10) ημέρες.²

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται με πράξη των οργάνων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων υπό την προϋπόθεση ότι έχει εκδοθεί ειδική εντολή ελέγχου από τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων για την εφαρμογή του ως άνω μέτρου κατά την ημερομηνία έκδοσης της ειδικής εντολής.

3. α) Σε περίπτωση που παρεμποδίζεται η διενέργεια ελέγχου από υπαλλήλους της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων με χρησιμοποίηση βίας ή απειλής κατά των οργάνων αυτών, αναστέλλεται η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία αφορά ο έλεγχος με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων μέχρι έναν (1) μήνα.³

β) Στις περιπτώσεις:⁴

βα) απειλής χρήσης βίας με όπλα ή άλλα αντικείμενα που δύνανται να προκαλέσουν σωματική βλάβη ή κίνδυνο ζωής υπαλλήλου της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων ή⁵

ββ) χρησιμοποίησης βίας που είχε ως αποτέλεσμα τη σωματική βλάβη ή τον κίνδυνο ζωής ή που θα μπορούσε να προκαλέσει σωματική βλάβη ή κίνδυνο ζωής υπαλλήλου της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, κατά τη διάρκεια και εξαιτίας εκτέλεσης της υπηρεσίας του ή για λόγους σχετικούς με την εκτέλεσή της, με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων επιβάλλονται σωρευτικά οι κατωτέρω κυρώσεις:⁶

²[Τροποποίηση 4972/2022, Άρθρο 174](#)

³[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

⁴[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

⁵[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

⁶[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

- i) ειδικό πρόστιμο, από δέκα χιλιάδες (10.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ στον υπαίτιο διάπραξης των ανωτέρω πράξεων. Εφόσον αυτός είναι διαφορετικό πρόσωπο από τον φορολογούμενο, φυσικό πρόσωπο, για την καταβολή του ειδικού προστίμου ευθύνεται αλληλέγγυα και ο κατά τα ανωτέρω φορολογούμενος, εκτός εάν αποδείξει ότι δεν συνδέεται με οποιαδήποτε έννομη σχέση με τον υπαίτιο και ότι ενήργησε για την αποτροπή τέλεσης των πράξεων αυτών. Εάν ο φορολογούμενος είναι νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ευθύνονται αλληλεγγύως με τον υπαίτιο διάπραξης των πράξεων για την καταβολή του ειδικού προστίμου, με τις προϋποθέσεις κατά περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, και το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα, καθώς και τα πρόσωπα, τα οποία κατά τον χρόνο διάπραξης των ανωτέρω πράξεων είχαν μία από τις ιδιότητες που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 4174/2013 (Α΄ 170). Σε περίπτωση επιβολής του ειδικού προστίμου της παρούσας δεν επιβάλλεται το πρόστιμο που προβλέπεται στη περ. ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 4174/2013 που αφορά στην παράβαση της περ. ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 54 του νόμου αυτού.⁷
- ii) αναστέλλεται η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης του υπαίτιου της διάπραξης των ανωτέρω πράξεων, από δύο (2) μήνες έως έξι (6) μήνες. Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλεται αναστολή λειτουργίας από έξι (6) μήνες και έως τρία (3) έτη. Ως υποτροπή νοείται η εκ νέου διάπραξη εντός πέντε (5) ετών οποιοσδήποτε από τις πράξεις που αναφέρονται στις υποπερ. βα) και ββ) μετά από την επιβολή της κύρωσης της αναστολής λειτουργίας στο παρόν στοιχείο. Οι κυρώσεις του πρώτου εδαφίου του παρόντος στοιχείου επιβάλλονται και για την εγκατάσταση του ελεγχόμενου, φυσικού ή νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, στους οποίους αφορά η εκτέλεση της υπηρεσίας του υπαλλήλου της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, εφόσον ο υπαίτιος διάπραξης των ανωτέρω πράξεων είναι διαφορετικό πρόσωπο, εκτός εάν ο ελεγχόμενος αποδείξει ότι δεν συνδέεται με οποιαδήποτε έννομη σχέση με τον υπαίτιο και ότι ενήργησε για την αποτροπή τέλεσης των πράξεων αυτών. Για την επιβολή και επιμέτρηση των κυρώσεων της παρούσας λαμβάνονται υπόψη τα πραγματικά περιστατικά, και ιδίως οι συνθήκες υπό τις οποίες χρησιμοποιείται βία ή ασκείται απειλή, η τυχόν πρόκληση και η βαρύτητα της σωματικής βλάβης ή κινδύνου ζωής ή το ενδεχόμενο πρόκλησης αυτών από τον υπαίτιο, η συμπεριφορά του

⁷[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

φορολογουμένου, εφόσον αυτός είναι διαφορετικό πρόσωπο από τον υπαίτιο τέλεσης των πράξεων, και ιδίως η προσπάθειά του να αποτρέψει την τέλεση των ανωτέρω πράξεων, καθώς και η μετέπειτα συμπεριφορά του υπαίτιου και ιδίως η αυτόβουλη εμφάνισή του στις αρμόδιες αρχές εντός των επομένων σαράντα οκτώ (48) ωρών από την τέλεση των ανωτέρω πράξεων. Αρμόδιο όργανο της Φορολογικής Διοίκησης για τη βεβαίωση του ειδικού προστίμου της παρούσας είναι το αρμόδιο όργανο παραλαβής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του υπαίτιου διάπραξης των ως άνω πράξεων προσώπου και των αλληλεγγύως ευθυνόμενων με αυτόν προσώπων κατά τον χρόνο έκδοσης της σχετικής απόφασης. Με την επιφύλαξη των οριζομένων στις διατάξεις του παρόντος, για την επιβολή του ειδικού προστίμου εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 62 του ν. 4174/2013.⁸

- γ) Σε περίπτωση που διαπιστώνεται η παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση κατά οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών ή του Παρόχου Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων αναστέλλεται, με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, η λειτουργία των επαγγελματικών εγκαταστάσεων, ως εξής:⁹
- γα) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι ο κάτοχος -χρήστης του φορολογικού ηλεκτρονικού μηχανισμού ή ο χρήστης Υπηρεσιών Παρόχου Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων, αναστέλλεται η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης, στην οποία αφορά ο έλεγχος από δύο (2) έως δώδεκα (12) μήνες,¹⁰

γβ) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι η επιχείρηση που έχει λάβει έγκριση λογισμικού (software) και υλισμικού (hardware) για τη λειτουργία των Φ.Η.Μ. ή άδεια καταλληλότητας λογισμικού για την Ηλεκτρονική Έκδοση Στοιχείων από τα αρμόδια όργανα ή οποιοδήποτε πρόσωπο έχει κατασκευάσει ή μεταπωλήσει λογισμικό ή παρέχει τεχνική υποστήριξη για την παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση με οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών ή του Παρόχου Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων, αναστέλλεται η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης από τρεις (3) έως είκοσι τέσσερις (24) μήνες. Για την επιμέτρηση των

⁸[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

⁹[Τροποποίηση 5135/2024, Άρθρο 43; Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

¹⁰[Τροποποίηση 5135/2024, Άρθρο 43; Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

κυρώσεων της παρούσας περίπτωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως η έκταση των παραβάσεων που διαπιστώνονται, ο τρόπος και οι συνθήκες τέλεσης των παραβάσεων αυτών και η συνεργασία του ελεγχόμενου φορολογούμενου με τις ελεγκτικές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ για την πραγματοποίηση του ελέγχου.¹¹

- δ) Οι κυρώσεις της παρούσας συνιστούν ανεξάρτητες κυρώσεις από αυτές της παρ. 1 και επιβάλλονται αυτοτελώς, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής τους,¹²
- ε) Για την εφαρμογή των οριζόμενων στην παρούσα επιδίδεται σημείωμα διαπιστώσεων με κλήση προς ακρόαση, για την υποβολή απόψεων εντός χρονικού διαστήματος πέντε (5) ημερών από την επίδοση του σημειώματος.¹³

4. Η επαγγελματική εγκατάσταση σφραγίζεται με τη συνδρομή της αστυνομικής ή κάθε άλλης αρμόδιας αρχής. Με κοινές αποφάσεις του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και του Υπουργού Εσωτερικών, καθορίζεται ο τρόπος, η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

5. Πέραν των ποινικών κυρώσεων που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, σε κάθε περίπτωση παραβίασης της αναστολής από τον υπόχρεο, επιβάλλεται με πράξη των οργάνων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, κάθε φορά, επιπλέον αναστολή της επαγγελματικής εγκατάστασης του υπόχρεου για δέκα (10) ημέρες.

6. Η τυχόν αλλαγή στη νομική μορφή ή στο πρόσωπο του φορέα της επιχείρησης ή η διακοπή της επιχείρησης από το χρόνο διαπίστωσης μέχρι το χρόνο της εκτέλεσης της απόφασης των προηγούμενων παραγράφων, δεν κωλύει την επιβολή και την εκτέλεση της απόφασης (ή πράξης) αναστολής, εφόσον στον ίδιο χώρο δραστηριοποιείται επιχείρηση με ίδιο ή παραπλήσιο αντικείμενο εργασιών ή σε αυτήν συμμετέχουν ένα ή περισσότερα από τα αρχικά μέλη του φορέα ή συνδεόμενα με αυτούς πρόσωπα.

7. Η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης ουδεμία ασκεί επιρροή στις ενοχικές σχέσεις του υπόχρεου με μισθωτούς που συνδέονται με αυτόν με σύμβαση παροχής εξαρτημένης εργασίας.

¹¹[Τροποποίηση 5135/2024, Άρθρο 43; Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

¹²[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

¹³[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

8. Σε κατηγορίες υπόχρεων μπορεί, αντί της αναστολής λειτουργίας, να επιβάλλεται, με τους όρους και τις προϋποθέσεις των οριζομένων ανωτέρω, κατά περίπτωση, ειδική χρηματική κύρωση ως εξής:

- α) εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 από χίλια (1.000) έως δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ,¹⁴
- β) εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 από δύο χιλιάδες πεντακόσια ένα (2.501) έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ,¹⁵
- γ) εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 1 και της περ. α΄ της παρ. 3, πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ,¹⁶
- δ) εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις της περ. γ΄ της παρ. 3, ποσό που ισούται με το ποσό των προστίμων της περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 54ΣΤ του ν. 4174/2013, προσαυξημένου κατά είκοσι τοις εκατό (20%).¹⁷

Με την επιφύλαξη των οριζομένων στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, για τις πράξεις επιβολής της ειδικής χρηματικής κύρωσης της παρούσας παραγράφου εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 62 του ν. 4174/2013.¹⁸

9. Κατ' εξαίρεση των οριζομένων στις διατάξεις του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 για τις πράξεις και τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 13 του ν. 2523/1997.

10. Εφόσον οι παραβάσεις της παραγράφου 1 διαπιστώνονται από άλλες Αρχές στο πλαίσιο ελέγχων της αρμοδιότητάς τους, τα σχετικά έγγραφα διαπίστωσης των παραβάσεων διαβιβάζονται αμελλητί στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων. Η αναστολή λειτουργίας της παραγράφου 1 και οι χρηματικές κυρώσεις της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου επιβάλλονται αμελλητί με πράξη των οργάνων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 και 8 του παρόντος άρθρου, αντίστοιχα.

¹⁴[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

¹⁵[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

¹⁶[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

¹⁷[Προσθήκη 4714/2020, Άρθρο 100](#)

¹⁸[Προσθήκη 4714/2020, Άρθρο 100](#)

11. Η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου είναι ανεξάρτητη από την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4174/2013 ή άλλων διατάξεων με τις οποίες επιβάλλονται διοικητικές ή λοιπές φορολογικές κυρώσεις.

12. Για τις πράξεις, τις αποφάσεις και τις εντολές που εκδίδονται με βάση το παρόν άρθρο εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4174/2013.

13. α) Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ προσδιορίζονται οι κατηγορίες των υπόχρεων της παρ. 8, το είδος του ελέγχου στο πλαίσιο του οποίου επιβάλλονται το μέτρο της αναστολής λειτουργίας, το ειδικό πρόστιμο και η ειδική χρηματική κύρωση, καθώς και κάθε ειδικότερο θέμα και διαδικασίες αυτών, και μπορεί να καθορίζονται εξαιρέσεις βάσει κριτηρίων σχετικά με την εφαρμογή της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο στοιχείο ii) της υποπερ. ββ' της περ. β' της παρ. 3, και κάθε σχετική λεπτομέρεια.¹⁹

β) Με απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ καθορίζονται ο τρόπος, οι διαδικασίες και τα όργανα στην ΑΑΔΕ για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.²⁰

γ) Με απόφαση του αρμόδιου κατά περίπτωση οργάνου του Υπουργείου Οικονομικών καθορίζονται ο τρόπος, οι διαδικασίες και τα όργανα στο Υπουργείο Οικονομικών για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.²¹

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεση του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 9 Σεπτεμβρίου 1997

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ. ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

¹⁹[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

²⁰[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

²¹[Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 100](#)

ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΑΝ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΒΑΧ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΥΑΓ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΚΩΝΣΤ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

ΓΕΩΡΓ. ΡΩΜΑΙΟΣ

ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΔΗΜ. ΡΕΠΠΑΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 10 Σεπτεμβρίου 1997

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΥΑΓ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ